

VISIE

BLAD MET EEN MENING VOOR EEN WERELD IN BEWEGING

Onbeschikbaar

Farmareuzen laten patiënt
en dokter in de steek

Arnout en
Harald Hauben
in Europa

Een Big Mac-menu
of een dokter?

De mythe van
80 procent
tewerkstelling

West-Vlaanderen
Video-opnames van
lessen maken studeren
haalbaarder

Een Big Mac-menu of een dokter?

→ Foto ID / Bas Bogaerts

Een Big Mac-menu van 8,8 euro. Dat is het beeld dat dokter Blanckaert, voorzitter van het artsensyndicaat BVAS, in een interview in de krant De Standaard gebruikt om het gemiddelde ereloon supplement dat een patiënt betaalt bij een arts 'in perspectief' te plaatsen. 'Slechts' de prijs van een Big Mac-menu dus. Veel fouter kan een beeld niet zijn. Net deze week maakte de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) bekend dat één op de twintig Belgische gezinnen zo'n hoge gezondheidskosten heeft, dat ze

nadien andere uitgaven voor basisnoden als voeding, huisvesting of verwarming nog moeilijk kunnen betalen.

Voor heel wat mensen is 8,8 euro wél veel geld. En neen, de maximumfactuur waar de dokter in het interview naar verwijst, geldt niet voor ereloon supplementen. Laat staan dat iedereen zich een verzekering kan permitteren tegen hoge gezondheidskosten. Is dat dan de gezondheidszorg waar we naartoe willen? Wie het kan betalen, zal snel geholpen worden,

wie minder geluk heeft, moet geduld hebben? Wie als arts zo denkt, moet zich misschien eens voor de geest proberen te halen wat ooit de beweegreden was om voor dit mooie beroep te kiezen. Dan zouden we dit soort discussies niet langer hoeven te voeren. ■

Luc Van Gorp,
Voorzitter CM

CORONAWERKLOOSHEID

Verlies aan vakantiegeld en -dagen rechtgezet

Wie in 2022 door corona tijdelijk werkloos was, kreeg dit jaar voor die dagen geen vakantiedagen en vakantiegeld. Voor de jaren 2020 en 2021 besliste de regering telkens om de dagen van coronawerkloosheid wel gelijk te stellen, zodat de getroffen werknemers geen verlies zouden lijden in hun vakantiedagen en vakantiegeld. Voor 2022 was die regeling nog niet getroffen. Meer dan 300 000 mensen zouden zo vakantiedagen en vakantiegeld verliezen.

Daarover kon je eerder al in Visie lezen.

Na stevige acties van het ACV kondigde minister van Werk Pierre-Yves Dermagne (PS) vorige week aan dat de coronawerkloosheid van 2022 alsnog gelijkgesteld wordt voor het recht op vakantiedagen en vakantiegeld in 2023. Het ACV gaat er vanuit dat de beslissing tot gelijkstelling geldt voor arbeiders én bedienden. ■

MARC LEEMANS STOPT

Nieuwe voorzitter voor het ACV

ACV-voorzitter Marc Leemans deelde vorige week aan het Nationaal Bestuur van het ACV mee dat hij na twaalf jaar het voorzitterschap zal doorgeven op 1 januari

2024. Er wordt een opvolgingsprocedure opgestart. Bedoeling is om tegen de zomervakantie de volgende voorzitter te kunnen aanduiden op een Algemene Raad van het ACV. ■

VISIE NODIGT UIT

Op de sofa met Martin Heylen

Om de lente in te zetten nodigt Visie lezers uit voor een babbel met journalist en reportagemaker Martin Heylen over 'de grote kracht van kleine verhalen'.

Stuur dan vóór 16 maart een mailtje met de boodschap 'Kleine verhalen' naar lezers@visieredactie.be. Of stuur een briefje naar Visie, PB 20, 1031 Brussel met je contactgegevens. Opgelet: de plaatsen zijn beperkt. ■

Wil je er graag bij zijn op donderdag 23 maart om 17 uur bij DeBuren?

Redactieadres Visie, PB 20, 1031 Brussel - e-mail: info@visieredactie.be - Lezersbrieven lezers@visieredactie.be - Abonnementen www.beweging.net/abonnementvisie - Verantwoordelijke uitgever Liesbeth De Winter - Redactie Djoerven Ariën, Simon Bellens, Nils De Neubourg, Dominic Zehnder, Lies Van der Auwera, Lieven Bax, Tinne Van Woensel, Rooni Theeboom, David Vanbellinghen, Sim Geerts, Sofie Buyse, Martine Creve - Hoofdredactie An-Sofie Bessemans, Wim Troch - Vormgeving Gevaert Graphics - Druk Goldset Printing Partners - Visie verschijnt maandelijks en is inbegrepen in het lidmaatschap van CM, ACV bouw - industrie & energie, ACV-CSC METEA, ACV-Transcom en ACV Voeding en Diensten - De beschrijving van de CM-diensten en -voordelen in deze publicatie heeft enkel een informatieve waarde. Bij twijfel of betwisting gelden enkel de statuten van het ziekenfonds. Meer info: www.cm.be/statuten -

Waarom er alleen nog Motilium is tegen chemomisselijkheid

Steeds vaker blijken geneesmiddelen niet meer beschikbaar. Zelfs medicijnen die al lang op de markt zijn en waar veel vraag naar is. Dokters moeten minder efficiënte alternatieven of geneesmiddelen met zwaardere bijwerkingen voorschrijven. Het winstbejag van de farmaceutische sector ligt aan de basis. 'Overheden moeten zelf aanbestedingen plaatsen voor de productie van geneesmiddelen.'

→ Tekst **An-Sofie Bessemans** → Foto **Wouter Van Vooren**

Marlies*, 32 en mama van twee kindjes, vraagt aan de verpleegkundige of het normaal is dat ze zoveel last heeft van de naald die in de poortkatheder steekt. Marlies ligt voor enkele uren aan het infuus waarlangs de zakken chemo haar lijf binnenstromen. 'De naalden van vorige keer zijn er niet', aarzelt de verpleging.

Marlies gaat naar huis met pijn, en met een strip Motilium tegen de chemo-misselijkheid. 'Maar dat helpt geen zier. Je voelt je ellendig. Je houdt dagen geen eten en drinken binnen, terwijl je veel moet drinken om de gifstoffen af te voeren. Eten en op gewicht blijven zijn ook belangrijk om de ziekte te bevechten.'

Marlies krijgt geen passende naald en medicatie, terwijl die wel bestaan. Alleen is er in België anno 2023 een tekort. 'Je wil als patiënt niet moeilijk doen, je kent bovendien niet per se het alternatief. Kanker is al een zwaar kruis om te dragen. Als je hoort dat er in het buitenland wel voldoende beschikbaar is, voel je in de steek gelaten. Dit is er te veel aan.'

Lange zoektocht

Klaartje Decaluwe is huisarts. Ze bevestigt het verhaal van Marlies. 'Medicatie tegen de zwaardere misselijkheid is onbeschikbaar. Tenzij inspuitingen, maar dat berokkent meer schade en houdt meer risico's in. Dan zou drie keer per dag verpleging moeten langskomen.'

Decaluwe is door de stockbreuken genoodzaakt haar voorschrijfgedrag aan te passen naar een oplossing die niet de beste is. Dat merkt ze ook in het dienstverleningscentrum waaraan ze is verbonden. 'We moeten overschakelen op anti-epileptica en antipsychotica met een andere werking en veel meer bijwerkingen. Dat leidt soms tot crises bij de patiënt en dus ook voor de opvoeders. Het evenwicht van deze medicatie is heel broos en aan het juiste hulpmiddel gaat vaak al een lange zoektocht vooraf.' Ook oogdruppels, bloeddruk-, en anti-cholesterolmedicatie zijn schaars, verdwijnen zelfs permanent uit de rekken, of worden vervangen door een zwaarder alternatief met meer bijwerkingen. Urinezakken en blaassondes zijn niet, of enkel nog in klein formaat voorradig. 'Dat betekent vaker wisselen, meer risico op infectie en duurder. Frustrerend, zowel voor de patiënt als voor de arts.'

344 geneesmiddelen onbeschikbaar

Vandaag zijn er volgens het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en

Gezondheidsproducten (FAGG) 344 geregistreerde geneesmiddelen niet beschikbaar. Vooral oudere geneesmiddelen die relatief goedkoop zijn. Er zijn veel oorzaken, maar zuiver winstbejag is een belangrijke drijfveer. Jocelijn Stokx, apotheker en expert geneesmiddelenbeleid bij CM, reageert: 'Farmaceutische bedrijven concentreren hun productie en opslag steeds meer op enkele sites in lageloonlanden. Daardoor zijn er grote gevolgen als er één bepaalde grondstof ontbreekt. Er kunnen ook tekorten ontstaan als groothandels medicatie bedoeld voor de Belgische markt exporteren naar het buitenland om daar met winst te verkopen. Of als een geneesmiddel van de markt wordt gehaald door een gebrek aan rendabiliteit.'

Er wordt op het FAGG gewerkt aan een stock-monitoringinstrument waarbij bedrijven, groothandelaars, apotheken en ziekenhuizen hun voorraden moeten doorgeven voor bepaalde geneesmiddelen, om preventief te kunnen ingrijpen. Er is ook een voorstel om op Europees niveau strategische stocks aan te leggen van bepaalde essentiële geneesmiddelen, al is er veel discussie over wat essentiële geneesmiddelen zijn. Bovendien kan de overheid sinds kort de export van geneesmiddelen beperken bij tekorten.

Markt faalt

De Belgische overheid nam dus al heel wat initiatieven. Maar het blijft een doekje voor het bloeden. 'Gezondheidszorg is een basisrecht', stelt Stokx. 'Ook farmaceutische firma's moeten verantwoordelijkheid nemen. De leverplicht van geneesmiddelen moet afdwingbaar zijn. Daarnaast is ook een correcte prijsbepaling belangrijk, zowel voor nieuwe, duurdere geneesmiddelen als voor oudere geneesmiddelen. Maar de overheid moet nog verder gaan en bijvoorbeeld zelf aanbestedingen plaatsen voor de productie van geneesmiddelen in een Europese samenwerking. Want het is overduidelijk dat de marktwerking faalt.' ■

*Marlies is een schuilnaam.

Voor de scheiding van de machten

→ Peter Wouters, voorzitter beweging.net

Vorig jaar was ik aanwezig op een debat tussen voorzitter van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens Róbert Spanó en Marc Elchardus, Brussels professor sociologie op rust. Die laatste pleitte daar voor een mechanisme waarbij parlementen de beslissingen van het mensenrechtenhof kunnen tenietdoen, omdat ze de kwaliteit van de democratie zouden ondermijnen. Eigenaardig debat, waar we een Spanó zagen die zich helemaal geen activist voelt en zich sterk gebonden weet door de wetten van democratische landen, net twee argumenten die tegen het Hof gebruikt worden. Uiteraard liet hij niets overeind van de gedachtegang van zijn opponent.

Het opvallendste argument, dat mij het meest zal bijblijven, is het volgende: Spanó plaatste de handelingen van de drie machten in een volgorde. Het volk (parlement) maakt wetten, de regeringen voeren ze uit en het gerecht bepaalt wie gelijk heeft bij geschillen. En als het volk nieuwe inzichten heeft, maakt het nieuwe wetten en zo loopt de molen verder. Eenvoudig als je het zo leest, maar het biedt vooral de garantie dat het volk in de stuurcabine zit. De tijd geeft dus de kans aan heersende meerderheden om haar visie om te zetten in wetten.

Elchardus wil toch graag wat vroeger ingrijpen. Niet met nieuwe wetten, maar met de mogelijkheid om parlementen uitspraken van het gerecht nietig te laten verklaren. Eigenaardig, want dan heeft heel dat model hierboven geen zin.

Elchardus heeft zich met dat standpunt de vriend gemaakt van enkele politieke partijen. Die schieten vandaag op de grondwettelijke hoven, maar in het verleden ook op academici en zelfs op de media als die hun mening niet voldoende weerklank geven. Partijen die in de normale gang van zaken perfect hun invloed kunnen gebruiken in de scheiding der machten, maar die zich ergeren in enkele zaken waarbij ze ongelijk kregen. Slechte verliezers dus. Ik denk dat de scheiding der machten net daarvoor is bedoeld: om ons te beschermen tegen slechte verliezers. Daarom is het inderdaad belangrijk dat we politici naar voren dragen die hun opdracht aankunnen en zich deel voelen van een groter geheel.

Wel goed dat we dit inzicht vandaag kunnen opdoen. Zo weten we meteen op wie we (niet) moeten stemmen ... binnen 14 maanden. Want ik ben voor een scheiding van de machten en tegen slechte verliezers. ■

1.

BOEK

De geur van honden en lijken in de kathedraal

Vandaag denken we bij kerken vooral aan stille plekken, met doorgaans saaie grijze muren. Dat was vroeger wel anders. In de kathedraal van Antwerpen was het in de 16de eeuw een drukte van jewelste, in een bont decor. Met bovendien de geuren van lijken, dieren, wierook en nog andere parfums. Wendy Wauters laat je in *De geuren van de kathedraal* op een bijzondere manier kennismaken met de kathedraal als ontmoetingsplek.

~ Wendy Wauters, *De geuren van de kathedraal*, Uitgeverij Lannoo

2.

TENTOONSTELLING

Bij de farao's

Toetanchamon, Nefertiti, Ramses ... het leven van de oude Egyptenaren fascineert ons al jaren. In het Museum Kunst en Geschiedenis in het Brusselse Jubelpark krijgen vanaf 31 maart nooit eerder tentoongestelde sarcofagen, vazen en beeldjes een plaats in *Expeditie Egypte*.

~ Van 31 maart tot en met 10 oktober, www.artandhistory.museum.
Gratis met de Museumpass

Breintrein

			6				1
4			1				7
1	2			9			6
7	8		6				
	4		9	5		7	3
	5			8			
3						2	5
			4				1
		5		7			3

Darmkanker

1 op de 2 Vlamingen laat gratis kankerscreening links liggen

De helft van de 50-plussers laat zich niet testen op darmkanker. Nochtans is zo'n onderzoek gratis en kun je de test thuis afnemen.

Sinds 2013 krijgen alle 50- tot 74-jarigen om de twee jaar een uitnodiging om een dikkedarmkankeronderzoek te doen. Slechts 47,5 procent gaat daarop in. Wanneer darmkanker in een vroeg stadium ontdekt wordt, is de overlevingskans tot 90 procent. Toch wordt de helft van de darmkankers laattijdig ontdekt. In een vergevorderd stadium met uitzaaiingen slinken de overlevingskansen tot vijftien procent. Een breed preventief onderzoek is dus geen overbodige luxe. Daarom lijkt het

gek dat een op de twee Vlamingen de test links laat liggen. Bernard Landmeters, expert gezondheidsbeleid van CM, ziet daarvoor meerdere redenen. 'Je krijgt de test plots in je brievenbus, en voor sommige mensen is het allicht niet zo eenvoudig. Je moet dat toch aandachtig lezen. Misschien voelen sommigen ook wat gêne. Anderen laten de test dan weer even liggen, en van uitstel komt vaak afstel.'

'Het zou niet slecht zijn als mensen wat beter voorbereid worden. De huisarts heeft hierin een belangrijke rol. Die kan de patiënt informeren. Ook brede campagnes missen hun doel niet. Dat zien we bij de borstkankerscreening.'

'Uiteraard kost zo'n bevolkingsonderzoek geld, maar de kostprijs van kankerbehandelingen in een later stadium kost de samenleving nog veel meer. Dat is dan uiteraard nog los van het menselijke leed.' Behalve voor dikkedarmkanker en borstkanker zijn er ook bevolkingsonderzoeken voor baarmoederhalskanker en aangeboren aandoeningen, waaronder muco en SMA (spinale musculaire atrofie).

'Het kan ook nuttig zijn om je – vanaf een bepaalde leeftijd of wanneer je ongerust bent – preventief te laten onderzoeken op diabetes type 2, prostaatkanker en glaucoom (verhoogde druk in de ogen, red.). In functie van je levensstijl en van ziektegevallen in je familie kan dat verstandig zijn. De huisarts kan daar zeker een adviserende rol spelen', besluit Landmeters. ■

FIETSEN VOOR KINDEREN

Ronde voor kinderen zet 100ste Fietsbieb in de kijker

Binnenkort opent beweging.net haar honderdste Fietsbieb. In zo'n Fietsbieb kun je goedkoop kinderfietsen lenen. Voor 20 euro mag je een jaar lang een kinderfiets gebruiken. Vrijwilligers houden de biebs open. Het project van beweging.net startte in 2015 in Brugge. Eind 2022 hadden alle Fietsbiebs samen 15 747 fietsen in bezit, waarvan er 9 206 zijn uitgeleend. En het initiatief blijft groeien, want binnenkort opent dus de honderdste Fietsbieb. Om die opening de nodige luister bij te zetten, organiseert beweging.net op zondag 26 maart de Ronde van Vlaanderen voor kinderen. Kinderen van 2 tot 12 jaar kunnen zich van hun sportiefste kant laten zien. Deelname is gratis.

De Ronde van Vlaanderen voor kinderen vindt plaats in het Minnewaterpark in Brugge, van 13 tot 16 uur. ■

~ www.rondevanvlaanderenvoorkinderen.be

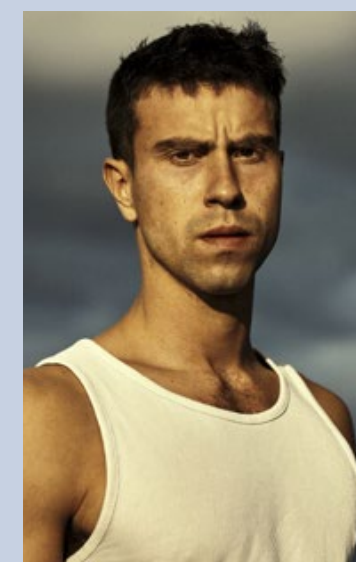

HET CIJFER

9,5

Elke week besteden vrouwen gemiddeld 9,5 uur meer tijd aan onbetaalde arbeid – zoals huishoudelijke taken – dan mannen. Naar aanleiding van Internationale Vrouwendag op 8 maart lanceerde vrouwenorganisatie Femma een petitie met concrete beleidsvoorstellen voor waardering en gelijke verdeling van onbetaalde zorgtaken.

~ www.femma.be/ikbenvoor

Iedereen is vatbaar om meegesleept en misbruikt te worden, zeker door personen die hoger geplaatst zijn. Die doen dat volgens mij ook niet altijd uit slechte wil, maar omdat ze ergens in geloven. Niemand wordt slecht geboren.

~ ACTEUR AIMÉ CLAEYS
in Humo over zijn rol in *1985*

samen op stap

Met je scooter kom je verder dan je denkt. Een uitstapje met vrienden, een dagtocht, even naar de winkel of een picknick in het park ... ook als je minder goed ter been bent blijf je mobiel en zelfstandig. Ontdek het aanbod scooters van Goed en laat je adviseren door onze mobiliteitsverstrekkers.

Maak je afspraak voor advies op maat en een demo van scooters via www.goed.be/afpraak of 03 205 69 24.

Ontdek ons aanbod op www.goed.be/scooters

goed
thuiszorgwinkel
hoorcentrum
apotheek

samen met

Dwars door sociaal Europa

Een jaar na de Russische inval in Oekraïne lijkt Europa eensgezinder dan ooit. Er is ook een nieuw elan in heel wat sociale dossiers. Een Europees minimumloon, nieuwe regels rond detachering, bescherming van platformwerkers, het sociaal klimaatfonds, de richtlijn loontransparantie om de genderloonkloof te dichten ... Is een hoerastemming terecht? Tv-maker en Europereiziger Arnout Hauben neemt ons op sleeptouw dwars door sociaal Europa, samen met zijn broer en expert Europees sociaal recht Harald Hauben. 'Het is dankzij de Brexit dat de EU eindelijk weer sociale maatregelen kan nemen.'

– Tekst **Dominic Zehnder** – Foto **Bart Dewaele**

Glinsterende ogen typeren de gebroeders Hauben terwijl ze vertellen over hun grote passie: Europa. Naast hun gemeenschappelijk werk bij hun tv-productiehuis *De Chinezen*, werkt Harald al meer dan twintig jaar als expert sociale zaken op Europees niveau. In die periode is Europa volgens de broers Hauben grondig veranderd. 'Wij denken vaak aan Oost-Europa als arme, achtergestelde regio, maar dat beeld is volledig achterhaald. Polen is het nieuwe Duitsland. Warschau krijgt de allures van New York. En Estland is intussen het modernste land van de EU. Die omslag is er gekomen dankzij de ettelijke miljarden die Europa terecht in Polen en andere Oost-Europese landen pompt om dat gat in de welvaart tussen de verschillende lidstaten te dichten.'

Is het de verdienste van de EU dat de levensstandaard in die landen verbeterd is?

HARALD HAUBEN – 'Absoluut. Maar als we bijvoorbeeld naar Roemenië kijken, dan is daar nog steeds veel werk aan de winkel. Toen zij in 2007 samen met

Bulgarije toetraden tot de EU, waren ze daar nog niet klaar voor. Ook over de tien landen, waaronder Hongarije, die er in 2004 bijkwamen, kun je discussiëren. Die groep kwam er onder druk van de Britten bij. Ironisch genoeg zijn het nu de Britten die de EU de rug toegekeerd hebben. Maar door de Brexit is het makkelijker geworden om sociale maatregelen op Europees niveau in te voeren. Het waren de Britten die altijd op de rem gingen staan. Sinds hun vertrek hebben we onder andere een richtlijn voor een Europees minimumloon en een aanbeveling rond een minimuminkomen. Nu, begrijp mij niet verkeerd, het vertrek van de Britten is wel degelijk te betreuren, want we hebben Groot-Brittannië nodig binnen de EU.'

ARNOUT HAUBEN – 'Gevoelsmatig leeft bij de Europeaan de indruk dat de EU een ver-van-mijn-bed-show is. Als Europa zich blijvend op de kaart wil zetten, moeten ze de sociale weg kiezen, zodat de inwoners duidelijk zien wat zij eraan hebben. De vernieuwde focus op het sociale kan de redding zijn voor Europa. Met sociale verwezenlijkingen kan de EU de harten van de mensen voor zich winnen, ondanks de domeinen waar ze de publieke opinie niet mee hebben, zoals het migratiebeleid dat niet loopt zoals het zou moeten.'

De invoering van het Europees minimumloon lijkt voor ons vanzelfsprekend. Zal dat een invloed hebben op het leven van de gemiddelde Europeaan?

HARALD HAUBEN – 'In landen als Italië en Griekenland bestond zoiets niet. Zeker in de context van Europa waar je meer en meer grensoverschrijdende uitzendarbeid en detachering (het uitscharen van arbeidskrachten om in een ander land te werken, red.) hebt. Daarbij moet rekening gehouden worden met de minimale arbeidsvoorwaarden van het gastland. Als je overal in de EU een degelijk minimumloon hebt, dan kun je de levensstandaard van de werknemers opkrikken. Daarmee haal je ook de druk weg op de lonen bij ons.'

Als je overal in de EU een degelijk minimumloon hebt, haal je de druk weg op de lonen bij ons

– **HARALD HAUBEN**

ARNOUT HAUBEN – 'Het opkrikken van lonen is broodnodig. In Griekenland sprak ik met heel wat mensen die het met een miniem inkomen moeten redden. Zij weten zich wel te behelpen door hun sterke familiebanden. Maar je staat echt perplex van de armoede en uitzichtloosheid die je daar ziet. Wie in zo'n situatie zit, heeft vanzelfsprekend een moeilijk toekomstbeeld. Zij hebben een enorm zwartgekleurd beeld van Europa, zeker door de aanpak van de financiële crisis in 2008. We leven in dat opzicht nog steeds vooral in een Europa op twee snelheden.' >>

>> **Ook op gebied van detachering beweegt heel wat.**
 ARNOUW HAUBEN – ‘Wij mogen niet vergeten hoe hard wij aangewezen zijn op gastarbeiders. In heel België zijn er bijvoorbeeld slechts enkele tientallen jongeren die elk jaar afstuderen als dakdekker, terwijl wij allemaal onze huizen en daken moeten renoveren om aan de nieuwe energienormen te voldoen. En we willen allemaal zonnepanelen plaatsen zodat we zelf onze energie kunnen opwekken en kunnen besparen op de energiekosten. Al die dakdekkers moeten ergens vandaan komen.’

HARALD HAUBEN – ‘De detachering van werknemers kadert binnen een van de basisgedachten van de EU: het vrij verkeer van personen en diensten. Maar helaas is er daardoor enorm veel illegale arbeid, niet alleen in de bouwsector, maar in alle sectoren. Het grootste probleem is dat mensen uit derdelanden op illegale wijze worden uitgestuurd en uitgebuit. Brazilianen komen bijvoorbeeld via Portugal in de EU en worden met vervalste verzoekingspapieren uitgezonden naar andere

EU-landen. Dat is een carrousel van illegale arbeid en fraude, met als grootste dupe vaak de werknemer zelf. Want wanneer er iets gebeurt, dan laat de malafide werkgever ze vallen als een baksteen. Kijk maar naar de wantoestanden op de Borealis-werf.’

‘Europa heeft nu daarom naast een nieuwe wetgeving die betere arbeidsvoorwaarden garandeert ook beslist om de Europese Arbeidsautoriteit op te richten. Dat is een belangrijk instrument om sociale fraude bij internationale uitzendarbeid in de toekomst tegen te kunnen gaan. Hun opdracht is vooral de samenwerking tussen de nationale inspectiediensten te vergemakkelijken. Neem nu de controles op de truckchauffeurs, die vaak derdelanders en dus geen EU-burgers zijn. Daarvoor heb je de verschillende nationale inspectiediensten en politie nodig om dat allemaal te controleren. Maar als je naar onze inspectiediensten kijkt, dan zie je dat die grandioos onderbemand zijn en dus nooit voldoende grondige controles kunnen uitvoeren. Dus een efficiëntere samenwerking met andere inspectiediensten

kan alleen maar een verbetering zijn.’

Al jaren is het statuut van de platformwerkers, zoals de maaltijdkoeriers, een pijnpunt. Krijgt Europa hier stilaan vat op?

HARALD HAUBEN – ‘Het Europees Parlement heeft net de richtlijn voor de bescherming van platformwerkers aanvaard. Die moet nu nog de Raad passeren. Mijn schrik is dat daar opnieuw een kink in de kabel komt, want wat het Europees Parlement heeft aanvaard gaat eigenlijk veel verder dan wat de Commissie heeft voorgesteld. Daarin staat onder andere dat er een onweerlegbaar vermoeden bestaat dat elke platformwerker in feite een werknemer is. Een werknemer die dus ook bescherming verdient door alle arbeids- en sociale wetgeving. Daarom is het zo belangrijk dat er nog dit jaar nieuwe wetgeving komt die de statuten en rechten van platformwerkers vastlegt. Ik geloof heel fel dat we stapjes aan het zetten zijn. We geraken er gestaag, maar zeker geen moment te vroeg.’ ■

Europarlementslid Cindy Franssen

‘Europa zal sociaal zijn of het zal niet zijn’

Europarlementslid Cindy Franssen (CD&V) is tevreden met de sociale omslag die de Europese Unie de voorbije jaren heeft gemaakt, maar ziet ook nog voldoende werkpunten voor de komende jaren. ‘Europa, dat is de euro, vrij reizen, één grote economie met 450 miljoen consumenten en handel zonder grenzen. Maar dat verbindt de mensen nog niet. Je hebt niet alleen de gemeenschappelijke democratische normen en waarden nodig, maar er is ook de nood aan meer solidariteit. Meer dan negen op de tien Europeanen willen een sterker sociaal Europa. Voor mij is het duidelijk: Europa zal sociaal zijn of het zal niet zijn.’

Wat zijn de belangrijkste uitdagingen waar Europa op dit moment mee te kampen heeft?

‘Er is deze legislatuur al enorm veel vooruitgang geboekt op vlak van sociaal beleid. De afronding van het dossier rond de arbeidsrechtelijke bescherming van platformwerkers – zoals Deliveroo-koeriers – is momenteel een heet hangijzer. In Europa zijn er ondertussen al meer dan 28 miljoen platformwerkers. Zij verdienen een betere sociale bescherming.’

Op welke domeinen schiet het sociaal beleid nog steeds tekort?

Factcheck.

Iedereen mag zichzelf therapeut noemen

Op de sofa bij seksuologe Rika Ponnet, de bekendste relatietherapeut van ons land.

Paardentherapie, aromatherapie, groentherapie, fytotherapie, voor alles kun je tegenwoordig een therapeut vinden, en de laatste jaren lijken er almaar meer therapeuten bij te komen.

Navraag bij de federatie vrije beroepen leert dat iedereen zich inderdaad therapeut mag noemen. De titel van therapeut is niet beschermd in België en er bestaat geen beroepsreglementering voor het beroep van therapeut. Dat wil zeggen dat er geen voorwaarden opgelegd worden om de titel te mogen voeren en dat iedereen zich dus therapeut (psychotherapeut, gedragstherapeut, kindtherapeut, hondenthe-

rapeut ...) mag noemen, zelfs zonder diploma of werkervaring.

Hoewel de titel van psychotherapeut niet wettelijk beschermd is, is de uitoefening van de psychotherapie sinds de wet van 10 juli 2016 wel beschermd. Dat betekent dat iemand de psychotherapie – een behandelvorm in de geestelijke gezondheidszorg – enkel mag beoefenen als een aantal voorwaarden vervuld zijn. Zo moet je beschikken over een erkenning als arts, klinisch psycholoog of klinisch orthopedagoog, moet je een bijkomende opleiding in de psychotherapie aan een hogeschool of universiteit hebben gevolgd, en een

professionele stage in de psychotherapie achter de rug hebben. Ergotherapeut, psychiater en psycholoog zijn overigens wel erkende beroepstitels in België.

Onder bepaalde voorwaarden betaalt CM Gezondheidsfonds een gedeelte terug per zitting of online consultatie bij een psychotherapeut. Daarnaast werkt CM ook samen met BloomUp, een online platform voor digitale therapie met een psycholoog of psychotherapeut. Voor CM-leden die hiervan gebruik maken, wordt de tegemoetkoming automatisch betaald. ■

~ www.cm.be/psychologische-zorg

We vragen het aan.

Kris Van Eyck, ACV-expert welzijn op het werk

Mag er op het werk getest worden op drugs- of alcoholgebruik?

Een werkgever die je net zoals de politie in het verkeer onderwerpt aan een alcohol- of drugstest, mag dat eigenlijk? Het antwoord is zowel ja als nee. Want een werknemer kan wel gevraagd worden om een alcohol- of drugstest af te leggen, maar die moet daarvoor steeds toestemming geven. Bovendien is het een ingrijpende stap waarvoor aan vele andere wettelijke voorwaarden moet voldaan worden. Een daarvan is dat het alleen mag gaan over ‘niet-biologische testen’. Bloed- of urinestalen afnemen of haartesten zijn uit den boze.

Wat in uiterste gevallen wel mag, zijn niet-geijkte testen, zoals een ademtest of eenvoudige psychomotorische testen. Die testen geven alleen een indicatie, en zijn niet altijd betrouwbaar. Een overste of de werkgever kan in bepaalde gevallen ook zelf zo’n test afnemen. Eventuele sancties mogen niet op basis van die indicatieve alcohol- en drugstesten. De onderneming mag de testresultaten trouwens ook niet bijhouden in personeelsdossiers.

Het testen is evenmin een verplichting opgelegd door de wet. Als het toch gebeurt, moet dat passen binnen een globaal preventiebeleid om functioneringsproblemen door alcohol- of drugsgebruik te vermijden. Zo’n beleid is sinds 2010 verplicht in de privé-sector. Afspraken over alcohol- en drugstesten en eventuele sancties moeten steeds deel uitmaken van het arbeidsreglement. ■

De mythische 80 procent tewerkstelling

De regeringen willen tegen 2030 vier op de vijf Belgen aan het werk, maar volgens voorspellingen halen we dat niet. Experts pleiten er daarom voor in te zetten op onder meer betere kinderopvang, beter openbaar vervoer en volwaardige arbeidscontracten. Een hoge werkzaamheidsgraad volgt dan vanzelf, klinkt het.

→ Tekst Nils De Neubourg

Ongeveer drie op de vier mensen van 20 tot 64 jaar is momenteel officieel aan het werk. Te weinig om de toekomst betaalbaar te houden, vinden zowel de Vlaamse als federale regering. Daarom mikken ze tegen 2030 op een werkzaamheidsgraad van 80 procent. Over zeven jaar moeten dus vier op de vijf mensen op zogenoemde actieve leeftijd aan de betaalde arbeid. De vraag is wel hoe haalbaar dat is, en of het ook echt zal opbrengen.

‘Om tegen 2030 die 80 procent te halen, moeten er nog evenveel mensen bijkomend aan het werk als er de laatste twintig jaar bijkwamen’, zegt Matthias Somers, wetenschappelijk medewerker van de denktank Minerva. ‘Dat wordt een bijzonder moeilijke opdracht, want wie nu nog niet aan het werk is, botst vaak op maatschappelijke drempels. Extra mensen aan het werk helpen is op zich geen slecht idee, maar op dit moment is onze maatschappij daar onvoldoende op georganiseerd.’

Kortgeschoolden

Het ligt volgens Somers voor de hand om te focussen op de groepen die momenteel minder aan het werk zijn, zoals kortgeschoolden. Daarvan is net de helft aan de slag. Ter vergelijking: onder hooggeschoolden is dat negen op de tien. ‘Alleen komen kortgeschoolden vaak

terecht in banen met onregelmatige uren. Daar is bijvoorbeeld onze kinderopvang – zeker met de huidige opvangcrisis – of het openbaar vervoer niet op voorzien. Omdat zij daarvan afhangen, kunnen ze momenteel gewoon moeilijker aan de slag. Ook wanneer ze dat zelf graag willen.’

Mensen moeten hun werk ook kunnen volhouden

MATTHIAS SOMERS

‘Daarnaast moeten we er ook voor zorgen dat die jobs werkbaar zijn, zodat mensen niet vroegtijdig uitvallen.’ De uitval, daarmee valt het woord van een andere pijnlijke realiteit van onze arbeidsmarkt. Heel wat mensen vallen uitgeblust uit, steeds vaker voor lange tijd. Tussen 2016 en 2021 tekende het Riziv een stijging op van 46 procent van het aantal langdurig zieken door burn-outs en depressies. In 2021 betekende dat zo’n 170 000 Belgen.

‘Mensen moeten hun werk ook kunnen volhouden’, zegt Somers daarover.

Hoewel de werkzaamheidsgraad zich onder de 80 procent bevindt, zijn we al heel wat meer uren gaan werken. ‘De laatste 25 jaar groeide het aantal gewerkte uren met ongeveer een derde. Dat is fenomenaal.’ Wie werkt, doet dat met andere woorden steeds harder.

Investeren in werkbaar werk

Somers: ‘Dat is ook een van de redenen waarom de werkzaamheidsgraad onder 60-plussers relatief laag ligt: zij zijn gewoon op.’ Maar dat is tegelijkertijd ook goed nieuws, geeft de expert aan. Want investeren we nu in werkbaar werk, dan vertaalt zich dat in de toekomst automatisch in een hoger aantal mensen dat aan het werk blijft, ook onder ouderen. Tot slot vult Karim Dibas van de ACV-werkzoekendenwerking aan dat al die feiten er nogmaals op wijzen dat verder knippen in de uitkeringen werkzoekenden niet sneller aan werk zal helpen, maar dat andere maatregelen nodig zijn.

‘Sociale zekerheid bouw je niet op met studentenwerk’

‘Hoog genoeg om ijdele ambitie uit te stralen, onbereikbaar genoeg om als voorwendsel te dienen voor pijnlijke maatregelen, en makkelijk genoeg om te onthouden.’ Zo omschrijft Chris Serroyen de oorsprong van de beoogde 80 procent werkzaamheidsgraad in 2030. Die woorden van het hoofd van de ACV-studiedienst weerklinken ook bij Minerva-wetenschapper Matthias Somers: ‘Er is geen enkele wetenschappelijke basis voor dat specifieke getal. De werkzaamheidsgraad omhoog brengen is geen slechte ambitie, maar het streefdoel had evengoed 78 of 82 procent kunnen zijn.’ Ook de Vlaamse en federale regeerakkoorden waarin het cijfer expliciet wordt genoemd, geven geen concrete berekening van wat het al dan niet behalen van die 80 procent betekent voor bijvoorbeeld de begroting.

Wat het streefcijfer ook moge zijn, hoe zit het ondertussen met onze werkzaamheidsgraad? In het derde kwartaal van 2022 was 72,1 procent van de 20-64-jarigen in België aan het werk, in Vlaanderen was dat iets hoger met 76,4 procent. Beide cijfers liggen in lijn met de werkzaamheidsgraad op de Europese arbeidsmarkt: 74,5 procent. ‘In de nabije toekomst gaan die cijfers trouwens vanzelf nog naar boven’, geeft Somers aan. ‘Door veranderingen in de samenleving, zoals het tweeverdienersmodel dat meer dan vroeger de norm is, zal de werkzaamheidsgraad nog wel even automatisch blijven stijgen.’

Ook de Vlaamse onderzoeksinstituten Steunpunt Werk komt tot die

conclusie. Tegelijkertijd berekende het Steunpunt wel dat we in 2030 die 80 procent niet zullen halen. Daarvoor zijn er in 2030 zogenaamd 131 800 Vlamingen te weinig aan het werk.

Creatief rekenen

Het gevaar dreigt dat die 80 procent een fetisj wordt binnen de arbeidsmarkthervorming, zonder dat de toegenomen activiteit de toekomst wezenlijk meer betaalbaar houdt. Eind 2022 kwam de Nationale Bank van België met het triomfantelijk bericht dat er vorig jaar flink 100 000 jobs bijkwamen. Op het eerste gezicht misschien goed nieuws.

‘Maar niet per se als je dieper in de arbeidscijfers graaft’, zegt ACV-deskundige Erik Van Laecke. ‘Er is inderdaad een schijnbaar spectaculaire stijging in het aantal jobs, maar dat is slechts oppervlakkig. Een groot deel daarvan bestaat eigenlijk uit studentenarbeid, flexijobs en platformwerk.’

Zulke banen helpen net niet om de toekomst betaalbaar te houden, zegt Serroyen: ‘Als de regeringen meer jobs willen creëren en meer mensen aan het werk willen krijgen om het begrotingstekort op te lossen, moeten mensen met degelijke contracten kunnen werken. Want een pensioen en sociale zekerheid bouw je niet op met een contract voor studentenwerk, of met bijklusen als fietskoerier.’ ■

Het gevaar dreigt dat die 80 procent een fetisj wordt

Vast-goed

Vrijwilligers vinden steeds moeilijker een geschikte en betaalbare plek voor activiteiten en vergaderingen. Dat blijkt uit een bevraging van [beweging.net](#) in het kader van de Week van de Vrijwilliger. Investeer volop in het renoveren en opnieuw aantrekkelijk maken van parochieuzalen, en optimaliseer het delen van de ruimte, luidt de conclusie.

De oude parochiezaal in Deurne werd alvast nieuw leven ingeblazen als Bazaar 2100. Dat gebeurde binnen het project Vast-goed van [beweging.net](#). Verschillende groepen die zich vrijwillig inzetten voor hun buurt en de samenleving vinden er een plek voor huiswerkbegeleiding, koken met overschotten ... Kortom: activiteiten die de buurtbewoners verbinden.

Foto Maarten De Bouw

'Geen dag zonder bloed'

– Tekst **An-Sofie Bessemans** – Illustratie **Peter Goes**

Op onze bestelwagens staat geen reclame. De klanten komen van mond-tot-mond. Dat de klanten dicht bij ons staan, betekent niet noodzakelijk meer appreciatie. Ik krijg misschien nog tien keer per jaar een koffie aangeboden. Al was er wel een dame die op onze laatste dag stiekem een fles champagne in mijn frigobox gestopt had. Ze was zo blij met het werk en wist hoelang we soms onderweg zijn naar de werf.'

'We moeten steeds sneller opleveren, met steeds minder mankracht. Dat is niet gemakkelijk, want ik werk aan een huis alsof ik er zelf zou gaan wonen. Er kruipt altijd meer geld in een verbouwing dan mensen aanvankelijk denken. Dan gaan ze gaandeweg twijfelen over de ramen, de afwerking van de badkamer of de keuken. Of ze wachten met verlichting. Een peertje brandt ook.'

'Veel nieuwbouw doen we niet meer. Als het al gebeurt, kiezen mensen een kubus, met zonnepanelen op het platte dak. Maar meestal zetten we een aanbouw bij of gaat het gelijkvloers eruit. Mensen blijven er wonen tijdens de werken. Dat heb ik eigenlijk ook het liefst. Ik moet heel weinig weer afbreken omdat ik elke dag met hen

kan afstemmen. Dan doe ik ook suggesties: zouden we daar niet wat extra stopcontacten plaatsen? Maar als klanten zelf willen meehelpen, loopt dat meestal slecht af. Dan teken ik waar ze kunnen slijpen en kappen, maar zie je na het weekend dat er niets gebeurt is. Of na twee uur gaan ze plots een boodschap doen om niet meer terug te keren, daar sta je dan zonder hulp. Na dertig jaar op de werf is mijn rugleef tijd achttien jaar ouder dan ik ben.'

'Op al die tijd heb ik maar één keer een inspectie meegemaakt. Nochtans is er geen dag zonder bloed. Een collega is elf maanden out geweest door een val van het dak zonder dat er valbeveiliging was. De meeste ongelukken gebeuren met materiaal op de werkvloer, door losse verlengkabels of doordat de werf een slijkboel wordt. Alcohol op de werf? Dat is gedaan.'

'Ik weet niet of mijn kinderen nog een huis zullen kunnen kopen. Banken vragen een grote eigen inbreng voor je een lening kunt krijgen. Wij kunnen zelf moeilijk sparen, hoe zouden we moeten bijspringen? Mijn kinderen zijn gelukkig harde werkers en hebben allebei een studentenbaan. Aan de andere kant vind ik het jammer dat ze er de jeugdbeweging soms voor laten. Ik heb daar zelf zoveel geleerd. Mijn

jongste is banleidster, dat toont hoeveel vertrouwen ze hebben dat ze die verantwoordelijkheid aankan.'

'Voor veel ouders is het technische en beroepsonderwijs minderwaardig. Ik kon niet voortstuderen, maar mijn zoon heeft een diploma toegepaste

Na dertig jaar op de werf is mijn rugleef tijd achttien jaar ouder dan ik ben

– ELECTRICIËN STEVE

architectuur en studeert nu verder voor een master. 'We moeten ecologisch werken, maar dat vraagt tijd, geld en politieke wil. Beetje bij beetje een gebouw afbreken en de materialen sorteren kost een pak meer dan een kraan het werk te laten doen. Ook erfgoed en duurzaamheid zijn een moeilijk huwelijk. In de Brugse binnenstad mag je geen zonnepanelen plaatsen, maar vanop het Belfort zie je wel overal koelinstallaties, want daar heb je geen vergunning voor nodig. En hoe rijm je dat de mensen die wonen achter het hypermoderne Concertgebouw,

allemaal aan houten raamlijsten moeten blijven vasthouden? Aan de andere kant maken die oude bouwwerken me ook wel erg trots. Tijdens een opdracht in de Onze-Lieve-Vrouwekerk mocht ik exclusief het wc'tje van de klokkenluider bezoeken. En wat bijzonder is: in de treden van de torentrap staan de namen van de stielmannen gegraveerd die tijdens de opbouw het leven lieten.' ■

*Steve is een schuilnaam.

UITPAS WEEGT ZWAAR DOOR VOOR VERENIGINGEN MET VEEL KANSARME DEELNEMERS

De UiTPAS is een initiatief waarbij kansarme deelnemers maar twintig procent van de deelnameprijs voor een activiteit moeten betalen. De overige 80 procent wordt gedragen door de vereniging zelf en de lokale overheid.

Het viel beweging.net op dat nogal wat lokale socioculturele organisaties twijfelen om in te stappen in het UiTPAS-project. Ze merken dat de kosten sterk doorwegen, vooral voor verenigingen die veel kansarme deelnemers aantrekken.

'Organisaties proberen de prijzen meestal voor alle deelnemers zo laag mogelijk te houden. De regeling waarbij ze 40 procent of meer van het inschrijvingsgeld laten vallen voor kansarme deelnemers, weegt zwaar door', klinkt het bij beweging.net.

Toch bestaan er ook vandaag al goede voorbeelden van gemeenten die hier een mouw aan proberen te passen. In die gemeenten staat de lokale overheid volledig in voor de misgelopen inkomsten, wanneer er meer dan vijf procent leden deelnemen aan kansentariaf. ■

VACATURES

ACV zoekt

- Business Analyst digitale leerplatformen – Schaarbeek

ACVBIE zoekt

- HR-medewerker personeelsdienst – Brussel

ACV Brussel/Vlaams-Brabant zoekt

- Allround Technieker Onderhoud
- ~ www.hetacv.be/vacatures

CM zoekt

- Consultant servicecenter – Antwerpen/Turnhout
 - Adviserend arts – provincie Antwerpen
 - Stafmedewerker preventie en veiligheid – Haren en Kessel-Lo of provincie Oost-Vlaanderen
 - Medewerker zorglijn – Oostende
 - Administratief medewerker Tegemoetkoming aan leden – Haren – Bepaalde duur
 - Stafmedewerker Belangenbehartiging Samana – Schaarbeek
- ~ www.cm.be/jobs

Kwb zoekt

- Stafmedewerker activiteiten aanbod en vrijwilligersbeleid – Schaarbeek
 - Ondersteuner lokale groepen – Zuid-West-Vlaanderen
- ~ www.kwbeensgezind.be/werken-bij-kwb

Actrice en presentatrice

Ruth Beeckmans

gevat
in 5
woorden

Vooroordelen

'Vooroordelen zijn ingebakken in de mens. Ik ben altijd heel blij wanneer ze ontkracht worden. In mijn nieuwe film *Aller/Retour* speel ik een truckchauffeur die in contact komt met een transmigrant. Beide hoofdpersonages stellen gaandeweg hun vooroordelen bij. De film plakt ook een gezicht op een transmigrant. De migratiecrisis wordt altijd zo ontmenselijkt en gereduceerd tot cijfers. Vaak is het uitgangspunt hoe problematisch de vluchtelingenstroom is. Terwijl we eigenlijk zouden moeten focussen op mensen, want ze verlaten niet zomaar hun thuis.'

Keuzevrijheid

'Ik heb heel veel te danken aan mijn ouders. Ze hebben me altijd mijn hart laten volgen. Ik heb me nooit gedwongen gevoeld in een keuze. Dat is de beste raad die je aan kinderen kunt geven, volg wat juist voelt. Je zult wel eens vallen, maar daar leer je dan weer uit. Stel ook niet uit. Als er dingen op je pad komen, dan moet je daarvoor gaan. Sinds ik de liefde van mijn leven zo plots verloor vorig jaar heb ik dat gevoel des te meer.'

Optimisme

'Ik heb een aangeboren optimisme en vrolijkheid. Zelfs nu het zo moeilijk gaat probeer ik dat ook aan te boren, al moet ik er dieper naar zoeken. Ik ben me ervan bewust dat dat niet voor iedereen kan. Ik had nog nooit de onherstelbaarheid van iets zo hard ervaren als nu. Ik denk dat dat mijn grootste talent is in het leven om ergens optimisme te blijven hebben en ook mijn humor niet kwijt te spelen.'

Lichaam

'Als acteur moet je het doen met wat je hebt, het heeft geen zin om je lichaam te verstoppen. Ik ga geen scenes uit de weg waarin mijn lichaam een rol speelt, zoals in *Albatros* (reeks waarin zwaarlijvige mensen deelnemen aan een afslankingskamp, red.). Maar het is niet omdat ik er geen echte problemen mee heb, dat dat voor iedereen zo is. Als ik mijn steentje kan bijdragen in hoe mensen naar hun eigen lichaam kijken, dan ben ik blij. Natuurlijk is schaamte me niet vreemd en voel ik me de ene dag beter dan de andere. Ik wil geen lans breken voor een ongezonde levensstijl. Gewoon alles met mate.'

Zorgeloosheid

'Vroeger had ik niet zo'n angst voor de onvoorspelbaarheid van het leven en de dood. Sinds het overlijden van mijn man heb ik dat wel. Puur en alleen al omdat je voelt hoe snel en onaangekondigd het kan komen. Ik heb twee kleine kindjes op de wereld gezet die nu nog maar één iemand hebben. Die angst is iets waar ik nu mee leef. Ik kan niet meer veel verlies aan. Daar dacht ik vroeger veel minder over na. De angst om nooit meer zorgeloos te zijn is er ook wel echt. Maar ik wil mijn kinderen niet opvoeden met die angst, dus ik hoop dat die zorgeloosheid wat mag terugkomen.'

Aller/Retour speelt vanaf 22 maart in de bioscoop.

→ Tekst Djorven Ariën → Foto Nick Decombel

WEST-VLAANDEREN

